

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Komentari Crnogorskog Telekoma (01-2112/6 od 04.08.2009)

Stav stručnih službi Agencije u vezi opštih komentara Crnogorskog Telekoma:

Naime, nacrtom Pravilnika se ne definiše dinamika implementacije sistema, kako je predviđeno članom 99 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama, tako da nije moguće sagledati vremenski okvir u kojem će se isti razviti do pune operativnosti, niti prelazni period koji će operatori dobiti za usaglašavanje svog sistema sa novouspostavljenim (npr. neizvjesno je koliko vremena će operatori imati za uspostavljanje sopstvenih lokalnih baza podataka prenesenih brojeva i sl.)

Prihvatljivo, u Pravilniku se dodaje novi član 19 – Prelazne odredbe, koji glasi: "*Pružanje usluge prenosivosti brojeva korisnicima javnih elektronskih komunikacionih mreža u Crnoj Gori počće najkasnije 27. avgusta 2011. godine, saglasno članu 99 Zakona.*" Detalji u vezi prelaznog perioda koje operatori imaju na raspolaganju za usaglašavanje svojih sistema sa novouspostavljenim, formiranja lokalnih baza podataka prenesenih brojeva, kao i procedure testiranja, biće dogovoreni između odabranog administratora centralne administrativne baze podataka i operatora. Ovakav uslov za administratora biće sastavni dio tenderske dokumentacije.

Nacrt takođe ne definiše način finansiranja implementacije, održavanja i administriranja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva.

Finansiranje implementacije, eksploatacije, razvoja, testiranja, održavanja i upravljanja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva će snositi Agencija. Ovo proizilazi iz odredbi člana 6 Pravilnika.

Nadalje, Nacrtom nije obuhvaćen prenos tekstualnih i multimedijalnih poruka. S obzirom da će uvođenje prenosivosti broja direktno uticati i na ove servise, to i ovaj dio treba precizirati Pravilnikom.

Prenos tekstualnih i multimedijalnih poruka se takođe podrazumijeva, a što je iskazano u članu 4 stav 2 i stav 3. Operator primalac broja je u obavezi da korisniku koji prenosi broj u njegovu mrežu na potpuno nediskriminatoran način obezbijedi **sve usluge** koje nudi i ostalim svojim korisnicima.

Stav stručnih službi Agencije u vezi pojedinačnih komentara Crnogorskog Telekoma

Član 2 – Značenje pojedinih izraza:

Primjedba za definiciju Prenosivosti broja se djelimično usvaja i sada glasi: *"Prenosivost broja je usluga koja omogućava svakom pretplatniku/korisniku da, na zahtjev, zadrži broj koji mu je bio dodijeljen, nezavisno od promjene operatora javnih komunikacionih mreža, a u skladu sa ovim Pravilnikom."*

Primjedba da se proširi izraz operator davalac, odnosno operator primalac na izraz operator davalac broja, odnosno operator primalac broja se usvaja, kao i sugestija izmjene definicije operatora primaoca broja;

Primjedba da se koriguje definicija polaznog operatora se djelimično usvaja i sada glasi: *"Polazni operator je fiksni ili mobilni operator u čijoj telefonskoj mreži je iniciran poziv ili usluga."*

Primjedba da se proširi definicija Centralne baze podataka (CBP) prenesenih brojeva se ne usvaja, smatramo da je ista dovoljno jasna i podrazumijeva se da sadrži prenesene brojeve;

Primjedba da se koriguje definicija prenesenog broja se prihvata i sada glasi: *"Preneseni broj je nacionalni pretplatnički broj, koji se nepromijenjen prenosi iz fiksne mreže jednog operatora u fiksnu mrežu drugog operatora, odnosno iz mobilne mreže jednog operatora u mobilnu mrežu drugog operatora."*

Primjedba da se u definicije doda i druga metoda usmjeravanja poziva QOR (Query on Release), a što Crnogorski Telekom planira da koristi za usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u fiksnoj telefonskoj mreži (dato u članu 10) nije obrazložena, te nije rečeno koju će metodu koristiti za usmjeravanje poziva prema prenesenom broju u mobilnoj mreži, pa je potrebno ovo detaljnije pojasniti.

Član 3 – Obaveze operatora

Nije prihvatljiv komentar Crnogorskog Telekoma da se u ovom članu precizira lokacija na kojoj su fiksni operatori dužni da realizuju prenosivost. Ovo je definisano članom 110 Zakona.

Član 4 – Principi prenosivosti brojeva

Komentar da nacrtom Pravilnika nije definisan način na koji se potvrđuje vlasništvo nad brojem nije prihvatljiv. Radna grupa je mišljenja da operatori imaju definisane postupke i procedure za utvrđivanje vlasništva nad brojem, pa smatramo da se isti mogu koristiti i prilikom utvrđivanja vlasništva nad brojem koji se prenosi.

Član 5 – Naknada za prenosivost brojeva

Sugestija Crnogorskog Telekoma da se naziv člana promijeni u "Naknade u vezi sa uslugama za prenosivost brojeva" se prihvata;

Sugestija da Agencija precizira odnos raspodjele između operatora primaoca i operatora davaoca broja se prihvata i Agencija predlaže odnos 3:1 u korist operatora davaoca broja, s tim da ovo bude sastavni dio odluke o naknadi, a ne kroz Pravilnik.

Sugestija da se stav 3 ovog člana preformuliše se prihvata i glasi: ***"Operator primalac broja može osloboditi pretplatnika plaćanja posebne naknade iz stava 2 ovog člana, pri čemu se operator primalac ne oslobađa plaćanja naknada određenih stavovima 1) i 2) ovog člana operatoru davaocu."***

Prihvata se sugestija Crnogorskog Telekomu i dodaje novi stav, koji glasi: ***"Operatori ne mogu primijeniti veće cijene terminacije za pozive prema prenesenim brojevima, u odnosu na pozive prema neprenesenim brojevima, koji se upotrebljavaju za pružanje iste vrste usluga."***

Član 6 – Centralna administrativna baza podataka prenesenih brojeva

Komentar Crnogorskog Telekomu da treba razmisliti u definisanju odgovornosti administratora za pozive koji se ne realizuju usljed grešaka u centralnoj bazi se prihvata. Napominjemo da to nije predmet Pravilnika, već ugovora između Agencije i odabranog administratora.

Član 10 – Metod usmjeravanja poziva

Predlog Crnogorskog Telekomu da se doda prvi stav, kojim se definiše usmjeravanje poziva fiksnog operatora prema prenesenom broju u fiksnoj mreži, je već komentarisano kroz član 2;

Član 11 – Principi usmjeravanja poziva

Sugestija Crnogorskog Telekomu da se koriguje 4 stav ovog člana, a koji se odnosi na pozive prema prenesenim brojevima u kojima je sadržan kod za izbor/predizbor operatora se prihvata i ovaj stav sada glasi: ***"Za pozive prema prenesenim brojevima u kojima je sadržan kod za izbor/predizbor operatora, obaveza polaznog operatora je da poziv prosljedi do operatora određenog biranim kodom izbora/predizbora. Usmjeravanje iz stava jedan ovoga člana ka prenesenom broju, vrši operator određen izborom/predizborom."***

Član 12 – Upotreba i struktura ID broja

Primjedba Crnogorskog Telekomu da format i struktura predbroja za usmjeravanje poziva treba da budu definisani pravilnikom se ne prihvata. Ovo će biti definisano putem dopune Plana numeracije sa ID brojem, a uz konsultaciju sa operatorima.

Član 13 – Prenosivost brojeva u fiksnoj i mobilnoj mreži

Sugestija Crnogorskog Telekomu da se u ovom članu dodaju dvije nove alineje, kojim su nabrojani brojevi, koji se ne mogu prenijeti se ne prihvata. Naime, nije jasno na koje se brojeve misli u prvoj alineji, a što se tiče brojeva iz zatvorene grupe korisnika (CUG) ne vidimo razlog da pretplatnik ne prenese broj nakon što izađe iz grupe.

Član 14 – Informisanje krajnjih korisnika o cijenama za pozive prema prenesenim brojevima

Primjedba Crnogorskog Telekomu da se ovaj član preformuliše i da se izostavi kratka govorna poruka, kojom operator obavještava pozivaoca o mreži u kojoj je pozvani broj prenesen se ne prihvata sa stanovišta zaštite korisnika, osim da postoji mogućnost da sam pretplatnik/korisnik

deaktivira poruku ovog tipa, te ovaj član proširujemo stavom 3, koji glasi: ***"U slučaju da pretplatnik/korisnik ne želi ovu poruku, isti je može deaktivirati."***

Član 15 – Postupak prenosa

Primjedba Crnogorskog Telekoma da se u ovom članu pojasni i precizira postupak provjere i utvrđivanja tačnosti navedenih podataka u zahtjevu pretplatnika se ne usvaja, jer proceduru prenosa treba pojednostaviti i odraditi u što kraćem roku, te i komunikacija između operatora primaoca i operatora davaoca treba da je što brža i efikasnija (e-mail ili da bude dio zajedničkog rješenja).

Predlog Crnogorskog Telekoma da se uvede novi stav (6) koji govori o dužini roka (10+5 dana) u kojem će odgovoriti operator davalac na zahtjev za prenos broja koji je dobio od operatora primaoca i njihova dostava potrebnih informacija CABP se ne prihvata jer je ovaj rok predugačak (npr. u Sloveniji se ovo sprovodi u periodu od 3 sata, a ukoliko je provjera dio zajedničkog rješenja u periodu od nekoliko sekundi).

Primjedba Crnogorskog Telekoma na 7 stav koji govori kada će se realizovati nalog za prenos broja se djelimično usvaja i glasi: ***"Nalog za prenos broja će se izvršiti bilo kog radnog dana u periodu od 13.00-16.00."***

Član 16 – Prigovor operatora

Predlog Crnogorskog Telekoma da se izmijeni naslov ovog člana i doda novi stav, koji govori kada operator davalac nije obavezan omogućiti prenos broja, se ne usvaja.

Član 17 – Odustajanje od zahtjeva za prenos broja

Predlog Crnogorskog Telekoma da se izmijeni naslov ovog člana i isti proširi se ne prihvata iz razloga zaštite korisnika i nediskriminacije korisnika i isti ima formulaciju: ***"Pretplatnik može zatražiti otkazivanje zahtjeva za prenos broja do dana određenog za prenos broja."***

Sam proces prenosa broja je zamišljen tako da korisnik koji zahtijeva prenos broja kontaktira samo primaoca broja iz razloga da se ne vrši pritisak na njega od strane davaoca broja.

Član 18 – Obrazac zahtjeva za prenos broja

Sugestija Crnogorskog Telekoma se prihvata i ugrađena je u Obrazac zahtjeva za prenos broja, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Komentari ProMontea (01-2112/5 od 03.08.2009)

Stav stručnih službi Agencije u vezi opštih komentara ProMontea:

Promonte je prilikom razmatranja pravilnika o prenosivosti brojeva analizirao regulativu u okruženju koja se odnosi na prenosivost brojeva... Shodno gore navedenom predlažemo da hrvatski Pravilnik bude osnov za izradu Pravilnika koji je predmet ove rasprave.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore je tokom pripreme i izrade nacrtu Pravilnika o prenosivosti brojeva, koji je predmet javne rasprave, koristila svu raspoloživu regulativu i iskustva, kako zemalja Jugoistočne Evrope, tako i zemalja u Evropskoj Uniji. Shodno tome, i pravilnik HAKOM-a je bio razmatran u ovoj fazi postupka, a one njegove odredbe koje su se uklapale u koncepciju Agencije mogu se prepoznati u tekstu nacrtu.

Naime, prenosivost brojeva je izuzetno kompleksan postupak koji praktično uključuje sve učesnike na tržištu telekomunikacija i uspjeh ovog procesa u najvećoj mjeri zavisi od usklađenosti i koordinacije u radu regulatorne Agencije, operatora i administratora centralne baze podataka, kao i jasno utvrđenih pravila koja bi za cilj imala da se krajnjim korisnicima obezbijedi jednostavan postupak zadržavanja broja uz mogućnost promjene operatora. Ukoliko Pravilnik, odnosno procedura prenosivosti broja ne bude dovoljno detaljna i jasna, postupak prenosivosti broja za krajnjeg korisnika može biti otežan a pozitivni efekti prenosivosti dovedeni u pitanje.

Prenosivost brojeva jeste kompleksan postupak, ali je ipak uspješno sproveden u skoro svim državama Evrope. Prema saznanju Agencije, od preko 50 evropskih država ovu funkcionalnost nemaju jedino Rusija, Bjelorusija, Srbija, Albanija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora (pri čemu treba znati da je Bosna i Hercegovina u završnoj fazi oko uvođenja). Nadalje, prenosivost broja je zakonska obaveza, definisana članovima 98, 99 i 110 Zakona o elektronskim komunikacijama. Uzimajući navedeno u obzir, namjera Agencije je da donošenjem ovog Pravilnika omogući pretplatnicima uslugu prenosa broja na što jednostavniji i efikasniji način i da pozitivni efekti prenosivosti ni u kom slučaju ne budu dovedeni u pitanje.

Komentar 1.

Ne postoji „višestruki prenos“. Naime, pretplatnik može zatražiti novi prenos broja, tek nakon što je prethodni okončan, a ističemo da operator primalac iz prvog prenosa broja postaje operator davalac u novom prenosu.

Što se tiče naknade, smatramo da je komentar na mjestu i primjedba se prihvata, tako da novi tekst glasi: *"Operator primalac broja platiće operatoru davaocu broja naknadu za broj koji mu je prenesen, koja se obračunava tako što se godišnja naknada za korišćenje jednog broja pomnoži sa brojem dana koji je broj bio u upotrebi u mreži primaoca broja i podijeli sa ukupnim brojem dana u toj godini."*

Inače, sugestija Agencije operatorima je da međusobna plaćanja regulišu odjednom, na kraju fiskalne godine, s obzirom da se ne radi o velikom iznosu po jednom broju.

Komentar 2.

Ne prihvata se. U ovom stavu člana 3 citirana je odredba člana 110 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Komentar 3.

Shodno Vašem komentaru, u nacrtu Pravilnika o prenosivosti brojeva izvršiće se korigovanje na način što će stojati pretplatnik/korisnik. Na taj način se dovoljno jasno precizira stav Agencije da se funkcionalnost prenosa brojeva mora omogućiti i prepaid i postpaid korisnicima mobilnih mreža.

Komentar 4.

Djelimično prihvatljivo. Stav 1 je usvojen na osnovu komentara 1. Ostali stavovi se ne mogu primijeniti, jer nije ista situacija u Hrvatskoj i u Crnoj Gori.

Komentar 5.

Ne prihvata se, takvo rješenje vlasništva centralne baze sa strane operatera ima jednu veliku manu: vlasnici su oni operateri koji postoje na tržištu za vrijeme uvođenja rješenja. No oni koji će tek doći u narednom periodu, s obzirom na dalju liberalizaciju tržišta (razvezivanje lokalne petlje, obaveza nacionalnog roaminga, uvođenje MVNO) mogli bi imati probleme prilikom sticanja adekvatnog dijela vlasništva u toj posebnoj kompaniji ili prilikom plaćanja naknade za korišćenje njenih usluga.

Komentar 6. i 7.

Prenos tekstualnih i multimedijalnih poruka se takođe podrazumijeva, a što je iskazano u članu 4 stav 2 i stav 3. Operator primalac broja je u obavezi da korisniku koji prenosi broj u njegovu mrežu na potpuno nediskriminatoran način obezbijedi **sve usluge** koje nudi i ostalim svojim korisnicima.

Komentar 8.

Primjedba ProMontea da format i struktura prebroja za usmjeravanje poziva treba da budu definisani pravilnikom se ne prihvata. Ovo će biti definisano putem dopune Plana numeracije sa ID brojem, a uz konsultaciju sa operatorima.

Komentar 9.

Primjedba ProMontea da se ovaj član preformuliše i da se izostavi kratka govorna poruka, kojom operator obavještava pozivaoca o mreži u kojoj je pozvani broj prenesen se ne prihvata sa stanovišta zaštite korisnika, osim da postoji mogućnost da sam pretplatnik/korisnik deaktivira poruku ovog tipa, te ovaj član proširujemo stavom 3, koji glasi: ***"U slučaju da pretplatnik/korisnik ne želi ovu poruku, isti je može deaktivirati."***

Dio komentara u kome se navodi da je nerealno očekivati da cijene off-net i on-net poziva budu iste nije na mjestu, pošto praksa poznaje slučaj da je u pojedinim paketima mobilnih operatora data ista cijena za pozive prema svim mrežama u Crnoj Gori. Kao primjer navodimo Smart i Smart team pakete Crnogorskog Telekoma.

Komentar 10.

Primjedba Promontea da se u ovom članu pojasni i precizira postupak provjere i utvrđivanja tačnosti navedenih podataka u zahtjevu pretplatnika se ne usvaja, jer proceduru prenosa treba pojednostaviti i odraditi u što kraćem roku. Stoga i komunikacija između operatora primaoca i operatora davaoca treba da je što brža i efikasnija (e-mail ili da bude dio zajedničkog rješenja).

Komentar 11.

Nema potrebe. Naime, detalji u vezi prelaznog perioda koje operatori imaju na raspolaganju za usaglašavanje svojih sistema sa novouspostavljenim, formiranja lokalnih baza podataka prenesenih brojeva, kao i procedure testiranja, biće dogovoreni između odabranog administratora centralne administrativne baze podataka i operatora. Ovakav uslov za administratora biće sastavni dio tenderske dokumentacije.

Komentar 12.

Ovo nije u nadležnosti Agencije.

Komentari MTELa (01-2112/4 od 24.07.2009)

Stav stručnih službi Agencije u vezi opštih komentara MTELa:

Obzirom da je predviđeno formiranje Centralne administrativne baze podataka o prenesenim brojevima, a da će se za potrebe Univerzalnog servisa sigurno praviti mnogo kompleksnija baza podataka o pretplatnicima svih telefonskih mreža, predlažemo da se, u cilju smanjivanja ukupnog troška svih baza podataka, razmotri mogućnost da se svi podaci nalaze unutar Jedinственe baze podataka o pretplatnicima. Predlažemo da Agencija bude administrator ove baze, a da korisnicima te baze (Operatoru US-a, Operatorima prenesenih brojeva, i po potrebi drugim operatorima) obračunava proporcionalne troškove korišćenja ove baze kroz godišnje regulatorne naknade. Na taj način bi Agencija direktno mogla da ima uvid nad ažurnošću podataka, sprovođenjem prenosivosti brojeva, raspolaganjem podataka o korisnicima, tačnim brojem aktivnih pretplatnika, a što bi sve doprinijelo kvalitetu sprovođenja zakona i sprovođenju regulatornih aktivnosti Agencije.

Implementacija prenosivosti brojeva i uspostavljanje Univerzalnog telefonskog imenika, odnosno Univerzalne službe za pružanje informacija o korisnicima, su dvije odvojene aktivnosti, koje će se realizovati u različitim vremenskim intervalima, a svakako u odvojenim tenderskim postupcima. Ovo će vjerovatno rezultirati time da će dva različita pravna lica imati obavezu implementacije i eksploatacije ovih baza.

Jedinственa baza podataka o pretplatnicima, odnosno njena implementacija, ažuriranje, održavanje i eksploatacija, nijesu predmet ovog Pravilnika, već svojom kompleksnošću zahtijeva donošenje posebnog akta. U svakom slučaju, prilikom sprovođenja implementacije ove dvije funkcionalnosti Agencija će imati u vidu tu činjenicu i adekvatno tome prilagoditi tenderske dokumentacije u oba procesa kako njihovo sprovođenje ne bi imalo negativne posledice na uvođenje Jedinственe baze podataka o pretplatnicima, kada i ukoliko do toga dođe.

Zakonom je predviđeno da operatori snose troškove adaptacije svojih mreža za potrebe prenosivosti brojeva. Ukoliko se usvoji koncepcija zajedničke baze koja se nalazi u okviru mreža operatora, njene troškove bi trebala pokriti Agencija naplatom naknada za korišćenje numeracije. Kako Agencija ima pravo da za svoje potrebe angažuje treća lica, to je procedura izbora eventualnog ponuđača za obavljanje tih poslova za potrebe Agencije određena propisima o javnim nabavkama i ne treba biti predmet ovog pravilnika. Obzirom da Agencija sa odabranim ponuđačem sklapa ugovor, nepotrebno je da odabranom ponuđaču izdaje bilo kakvo ovlašćenje. Tenderski uslovi i odgovarajuće odredbe ovog ugovora moraju biti usklađene sa ovim Pravilnikom, a obavljane na način da obezbijede neprekidnost i kvalitet pružanja usluge.

Prihvatljivo, izuzev već iznijetog stava u vezi koncepcije zajedničke baze. Vršiti se korekcija člana 6, stav 1, koji sada glasi: "*Administrator centralne baze podataka prenesenih brojeva je pravno lice koje je registrovano kod Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici i odgovorno je za*

implementaciju, eksploataciju, razvoj, testiranje, održavanje i upravljanje centralnom administrativnom bazom podataka prenesenih brojeva."

Iznos naknade koju davaocu plaća operator primalac kao naknade administriranja prenošenja brojeva mora biti ograničen od strane Agencije. Izostanak ovog ograničenja može dovesti do troškova i naknada koje će destimulisati i čak onemogućiti odvijanje procesa. Iz istog razloga trebaju biti i napravljeni mehanizmi koji će obezbijediti da se troškovi održavanja baza podataka ne pokrivaju isključivo naknadama za prenošenje brojeva. Treba imati u vidu da je broj pretplatnika u Crnoj Gori relativno mali i da će se prenošenje brojeva odvijati u uslovima ujednačene konkurentnosti, pa će vjerovatno količina prenesenih brojeva biti mala, što znači da će jedinični troškovi prenošenja broja biti višestruko veći od onih u većim državama.

U članu 5 stav 2 je precizirano da će Agencija posebnim aktom odrediti naknadu za uslugu prenosivosti. Prilikom određivanja iznosa ove naknade Agencija će imati u vidu član 98 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, a takođe i visine naknada koje se primjenjuju u drugim državama.

Inače, tendencija je da se ova naknada tokom vremena smanjuje, te je lakše donijeti novu odluku, nego ići u proceduru izmjene Pravilnika, što bi bilo neophodno ako isti definiše iznos naknade.

Vezano za troškove prenošenja broja, predloženi model finansiranja administratora Centralne baze podataka prenesenih brojeva od strane Agencije isključuje mogućnost bilo kakvog troška koji bi po ovom osnovu padao na operatore. Troškovi prilagođenja mreža za ovu funkcionalnost koji snose operatori imaju tretman ulaganja u mrežu, tako da ih operator može prevaliti **na sve korisnike** ukoliko ocijeni da je to opravdano, a **nikako isključivo na one koji prenose brojeve**. Ovo znači da naknada pokriva isključivo manipulativne troškove samog postupka prenosa, koji su relativno mali, posebno u mobilnim mrežama.

Naknada koju korisnik plaća po osnovu prenošenja broja može biti obuhvaćena cijenom zasnivanja pretplatničkog odnosa kod operatora primaoca.

Neprihvatljivo. Da li bi ovo značilo da korisnici koji ne prenose broj plaćaju različitu ili istu cijenu zasnivanja pretplatničkog odnosa u odnosu na one koji prenose broj.

Ne smije se dozvoliti da operator davalac ugovorom uvodi ikakve odredbe spriječavanja raskida usled prenošenja broja, niti da u tom slučaju naplaćuje ikakvu neosnovanu naknadu svojem dotadašnjem pretplatniku

Prihvatljivo. Napominjemo da sadržaj pretplatničkih ugovora nije predmet ovog Pravilnika, ali s obzirom na činjenicu da Agencija daje saglasnost na njih koristimo priliku da istaknemo stav da se takve odredbe ne mogu ugovarati u istima.

Pri podnošenju zahtjeva za prenošenje broja treba se definisati efikasan i vremenski ograničen postupak za sprovođenje redoslijeda aktivnosti: podnošenje zahtjeva pretplatnika davaocu, podnošenje zahtjeva primaoca davaocu, privremena obustava usluge davaoca, izdavanje računa davaoca, naplata zaostalog duga davaocu, raskid pretplatničkog ugovora sa davaocem, informacija o raskidu ugovora koju prosljeđuje davaoc primaocu, prenošenje broja i sklapanje ugovora sa primaocem.

Pri obavljanju navedene procedure treba maksimalno koristiti mogućnosti funkcija Zajedničkog rješenja.

Aktivnosti pri podnošenju zahtjeva za prenošenje broja su sastavni dio Zajedničkog rješenja, te nijesu sastavni dio Pravilnika. Te aktivnosti, kao i sve pojedinosti Zajedničkog rješenja definišaće

odabrani administrator centralne baze podataka prenesenih brojeva zajedno sa operatorima, pri čemu Agenciju jedino interesuje da se postignutim dogovorom ne remeti planirana dinamika uvođenja ove funkcionalnosti, kao i samo njeno pružanje krajnjim korisnicima.

Pravilnik treba imati prelaznu odredbu koja će određivati dinamiku njegove primjene. Pri formulisanju ove odredbe treba imati u vidu da operatori svojim aktivnostima oko sprovođenja pravilnika mogu pristupiti tek nakon preciznog definisanja Centralne baze podataka o prenesenim brojevima. Nakon toga, sprovodi se procedura procjene investicije, planiranja i usvajanja budžeta, izbor ponuđača, izvođenje radova i na kraju implementacija. Ova procedura, zavisno od perioda godine u kojem će biti definisana centralna baza podataka, može trajati i do dvije godine.

Prihvatljivo, u Pravilniku se dodaje novi član 19 – Prelazne odredbe, koji glasi: *"Pružanje usluge prenosivosti brojeva korisnicima javnih elektronskih komunikacionih mreža u Crnoj Gori počće najkasnije 27. avgusta 2011. godine, saglasno članu 99 Zakona."* Detalji u vezi prelaznog perioda koje operatori imaju na raspolaganju za usaglašavanje svojih sistema sa novouspostavljenim, formiranja lokalnih baza podataka prenesenih brojeva, kao i procedure testiranja, biće dogovoreni između odabranog administratora centralne administrativne baze podataka i operatora. Ovakav uslov za administratora biće sastavni dio tenderske dokumentacije.

Stav stručnih službi Agencije u vezi pojedinačnih komentara MTELa:

Član 2 – Značenje pojedinih izraza

Prihvata se, vrši se korekcija definicije Administratora centralne baze podataka.

Član 4 – Principi prenosivosti brojeva

Prihvata se korigovanje stava 3 ovog člana.

Član 5 – Naknada za prenosivost brojeva

Prihvata se i izvršeno je korigovanje stava 1 člana 5, tako da novi tekst glasi: *"Operator primalac broja platiće operatoru davaocu broja naknadu za broj koji mu je prenesen, koja se obračunava tako što se godišnja naknada za korišćenje jednog broja pomnoži sa brojem dana koji je broj bio u upotrebi u mreži primaoca broja i podijeli sa ukupnim brojem dana u toj godini."*

Član 6 – Centralna administrativna baza podataka prenesenih brojeva

Izvršena je korekcija stava 1 ovog člana, tako da on sada glasi: *"Administrator centralne baze podataka prenesenih brojeva je pravno lice koje je registrovano kod Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici i odgovorno je za implementaciju, eksploataciju, razvoj, testiranje, održavanje i upravljanje centralnom administrativnom bazom podataka prenesenih brojeva."*

Finansiranje implementacije, eksploatacije, razvoja, testiranja, održavanja i upravljanja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva će snositi Agencija. Ovo proizilazi iz odredbi člana 6 Pravilnika.

Član 7 – Lokalne baze podataka

Prihvatljivo. Umjesto termina "lokalne baze podataka" koristiće se termin "lokalne baze podataka prenesenih brojeva".

Član 8 – Zajedničko rješenje

Detaljan sadržaj Zajedničkog rješenja odrediće operatori i odabrani administrator centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva, tako da član 8 ne sadrži sve informacije i funkcije, već samo one koje su obavezne.

Član 11 – Principi usmjeravanja poziva

Usvaja se primjedba iz stava 1 ovog člana.

Ne usvaja se primjedba iz stava 4 ovog člana, jer servis izbor/predizbor operatora može da služi i za potrebe ostalih odlaznih poziva.

Član 15 – Postupak prenosa

Primjedba da se u ovom članu pojasni i precizira postupak provjere i utvrđivanja tačnosti navedenih podataka u zahtjevu pretplatnika se ne usvaja, jer proceduru prenosa treba pojednostaviti i odraditi u što kraćem roku, te i komunikacija između operatora primaoca i operatora davaoca treba da je što brža i efikasnija (e-mail ili da bude dio zajedničkog rješenja).

Inače, cilj Pravilnika je da pretplatnik bude bez usluge samo za vrijeme trajanja prenosa.

Član 16 – Prigovor operatora

Usvaja se primjedba i izvršeno je korigovanje stava 1 ovog člana, tako da on sada glasi: *"Ukoliko operator primalac broja, nakon konstatovanja da su se stekli uslovi iz člana 15. ovog Pravilnika, ocijeni da ne postoje opravdani razlozi uslijed kojih se treba odbiti zahtjev za prenosom broja, dužan je da nakon prijema odgovarajućeg obavještenja o odbijanju od strane operatora davaoca broja bez odlaganja uputi pismeni zahtjev Agenciji radi odlučivanja o obavezi prenosa telefonskog broja."*

Član 18 – Obrazac zahtjeva za prenos broja

Sugestije MTELa se prihvataju i biće ugrađene u Obrazac zahtjeva za prenos broja, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 19 – Prelazne odredbe

Prihvatljivo, u Pravilniku se dodaje novi član 19 – Prelazne odredbe, koji glasi: *"Pružanje usluge prenosivost brojeva korisnicima javnih elektronskih komunikacionih mreža u Crnoj Gori počće najkasnije 27. avgusta 2011. godine, saglasno članu 99 Zakona."*